

УДК 007 : 304 : 070

Божко Л.К.¹, Панченко С.А.²

¹ студ. гр. СНЗ-318 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ЖАНРОВИЙ СИНКРЕТИЗМ ЯК ОЗНАКА РАНКОВОГО ТЕЛЕВІЗІЙНОГО ЕФІРУ

Сучасні журналістикознавці сходяться на думці, що телевізійне ранкове шоу – це специфічна, політемна інтерактивна програма, яка відрізняється жанровим синкретизмом, неодмінно має в складі інформаційні елементи та розважальний сегмент, спрямована на широку аудиторію; ведучі виступають як провідники-модератори.

Єдиної класифікації розважальних форматів серед дослідників на сьогодні не існує. Проте відповідно до нових жанрових форм розрізняються та ідентифікуються новітні телевізійні форми за певними критеріями.

Жанри телевізійної публіцистики підпорядковуються загальним тенденціям діяльності суспільства. Тут відіграють роль економіка, соціальні зміни, політика, культурні «революції». Всі ці чинники призвели до того, що на початку 90-х років у нашій країні з'явилася комерційна модель телебачення. Телевізійний ефір заповнився досі невідомими жанрами і формами. Відбулися зміни у вітчизняній телевізійній практиці, пов'язані не стільки зі «свободою слова», як із орієнтацією на комерційний прибуток.

Культурно-рекреативна функція сучасного телебачення реалізується в розважальних передачах (ток-шоу, телевікторини тощо). У таких телепрограмах все більшу роль відіграють інтерактивні технології, за допомогою яких телеглядач може не тільки спостерігати за ходом гри, брати в ній участь, а й впливати на перебіг програми в цілому. Загальні тенденції сучасного телебачення полягають у взаємопроникненні (дифузії, гібридизації, трансформації) жанрів, видів і форм телевізійної продукції. З одного боку, до цього призвела криза ідей, з іншого – зростання рейтингів розважальних телепрограм, які почали перевищувати рейтинги традиційних лідерів ефіру – програм інформаційних.

Саме на межі інформації та розваги у 80-х роках XX ст. у США виник новий телевізійний жанр «інфотейнмент»: infotainment = information + entertainment (у перекладі з англ. інформація + розваги). Появу жанру пов'язують з виходом в ефір програм «Доброго ранку, Америко!» (Good Morning, America) і «Ю. Ес. Ей. тудей» (USA today). Суть жанру визначали як подачу новин у розважальній формі. Класикою жанру «інфотейнмент» називають програми розважального телеканалу MTV. Аналітики пов'язують поширення інфотейнменту з посиленням тенденції до приватизації і монополізації інформаційно-розважальної індустрії, що витісняє публічну сферу інформаційного простору.

Жанр «інфотейнмент» цікавий своїми різноманітними проявами, водночас непростий для використання. Лише журналісти, які оволоділи всіма телевізійними жанрами («інфотейнмент» увібрав у себе елементи нарису, репортажу, огляду, тощо), можуть його розуміти і працювати в ньому. Розвиток інфотейнменту в Україні сприятиме розмаїттю програм сучасного українського телебачення.

Передусім це стосується ранкових телеефірів. Сучасне ранкове шоу на телебаченні – це окремий «сорт» телепродукції, який не можна відносити до певної категорії жанрів публіцистики – групи інформації, аналітики чи художньої документалістики. Це передача, яка поєднує в собі різні жанри – і сама є повноцінним, окремим, синтетичним продуктом телебачення [2].

Журналістикознавець Ю. Шаповал надає таке визначення телевізійному продукту «ранкове шоу» – це специфічна, інформаційно насичена інтерактивна програма, яка містить різноманітні рубрики, що об'єднуються в ефірі провідниками-модераторами (ведучими), неодмінно має в складі інформаційні елементи, а також враховує специфіку «ранкової» аудиторії [1, с. 126].

Дослідники ранкового шоу відзначають його жанровий синкретизм, інформаційно-розважальний характер передачі, особливе медіапланування ефірного часу, роботу ведучих як провідний фактор ранкового ефіру.

За формою подачі матеріалу жанри ранкового шоу поділяються на такі групи: монологічні жанри: інформаційне повідомлення, коментар, замітка; діалогічні жанри: дискусія, інтерв'ю, бесіда; синтетичні жанри: репортаж, огляд, нарис, замальовка, тощо.

Найчастіше у ранкових шоу використовуються діалогічні жанри (інтерв'ю, бесіда), адже усі ранкові програми побудовані на спілкуванні (ведучих між собою, інколи – зі слухачами, що зателефонували до студії).

Майже всі жанри тележурналістики можуть бути представлені в ранковому шоу, якщо вони відповідають інформаційно-розважальній сутності формату. Синкретизм жанрів як нерозривне поєднання різних елементів в одній передачі притаманне телевізійному ранковому шоу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Шаповал Ю. Телевізійна журналістика: методологія, методи, майстерність. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. 233 с.
2. Гоян В. Типові та жанрові особливості інформаційної телепрограми : посібник для студентів. Київ : В-во КНУ ім. Т. Шевченка, 2001. 71 с.